

РЕЦЕНЗІЯ

**на дисертаційну роботу Прокопенка Костянтина Анатолійовича
«Оптимізація комплексного хірургічного лікування мінно-вибухових
уражень у мирного населення», подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 222 – Медицина
галузі знань 22 - «Охорона здоров'я»**

Актуальність обраної теми дисертації. Ведення активних бойових дій, систематичні обстріли та мінування об'єктів цивільної інфраструктури призвели до значного збільшення кількості постраждалих від мінно-вибухових уражень серед мирного населення. Наразі спостерігається дефіцит систематизованих науково обґрунтованих підходів до діагностики та тактики хірургічного лікування мінно-вибухових уражень у мирного населення. Відсутність уніфікованих протоколів, недостатній рівень організації етапного лікування, а також потреба у міждисциплінарному підході до ведення таких пацієнтів обумовлюють необхідність оптимізації хірургічної тактики. Комплексна медична допомога потребує удосконалення як у контексті первинної хірургічної допомоги, так і в аспектах відновного лікування, профілактики ускладнень та реабілітації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана у відповідності до плану науково-дослідної роботи кафедри хірургії №1 Полтавського державного медичного університету «Розробка сучасних науково-обґрунтованих принципів стратифікації, моніторингу і прогнозування перебігу хірургічних захворювань та травм» (№ державної реєстрації 0120U101176).

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів, що представлені в дисертації. Робота є завершеним самостійним науковим дослідженням дисертанта. Автор самостійно визначив мету дослідження та сформулював завдання, виконав патентно-інформаційний пошук за темою

дисертації, провів аналіз отриманої інформації, визначив і обґрунтував методи дослідження, розробив статистичні картки постраждалих від мінно – вибухових уражень , провів аналіз 167 медичних карт стаціонарних хворих із мінно-вибуховими ураженнями хірургічного відділення комунального некомерційного підприємства Харківської обласної ради «Обласна клінічна лікарня» за період із лютого 2022 року по квітень 2024 року. Дисертант самостійно опанував дослідницькі методики, сформував клінічні групи хворих. Здобувач особисто брав участь у проведенні діагностичних заходів та хірургічних втручань у пацієнтів, що представлені в дослідженні. Автор самостійно провів аналіз, статистичну обробку отриманих даних, що виклав в розділах дисертації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій. Дисертаційна робота Прокопенка Костянтина Анатолійовича виконана з використанням сучасних загально клінічних, лабораторних, інструментальних та медико-статистичних методів дослідження. Для вирішення поставленої мети було проведено аналіз 167 медичних карт стаціонарного хворого, а саме постраждалих з мінно-вибуховими ураженнями. Кількість пацієнтів є достатньою для обґрунтування результатів та підтвердження їх достовірності. Представлені автором положення і висновки обґрунтовані отриманими даними і є логічним наслідком результатів досліджень. Для вирішення завдань, визначених у роботі автором використано широкий спектр сучасних методів дослідження. Статистичну обробку отриманих результатів проведено в повному обсязі, їх вірогідність не викликає сумнівів.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження. Автором були сформовані положення, які дозволили практично узагальнити та визначити нові підходи для вирішення актуальної проблеми щодо оптимізації комплексного підходу при діагностиці та лікуванні мінно-вибухових уражень у мирного населення. Дисертантом вперше розроблений алгоритм діагностики, лікування та маршруту пацієнта з мінно-вибуховими ураженнями. Основою алгоритму є поділ пацієнтів на групи в залежності від тяжкості отриманих травм,

анатомічної локалізації та обсягу поранень, з подальшим вирішенням діагностичної та лікувальної тактики. відповідно до кожної з груп.

Реалізація цього підходу дозволяє знизити ймовірність діагностично-лікувальних помилок на етапі допомоги мирному населенню з мінно-вибуховими ураженнями. Застосування розробленого автором алгоритму діагностики та лікування сприяє уникненню використання необґрунтованих діагностичних процедур, що дає можливість скоротити час на прийняття клінічних рішень, прискорює початок надання ургентної хірургічної допомоги.

Висновок про повноту опублікованих основних положень дисертації.

Основні наукові положення дисертації достатньо висвітлені в 10 опублікованих наукових працях, з яких: 7 опубліковані в наукових фахових виданнях, затверджених МОН України, 3 публікації у збірниках тез. Отримано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір.

Наукове та практичне значення отриманих результатів та рекомендації щодо їх використання. Отримані в ході роботи результати сприяють розв'язанню важливої наукової задачі, яка полягає в провадженні в практичну діяльність розробленого алгоритму діагностики, лікування та маршруту пацієнта з мінно-вибуховими ураженнями, отриманими внаслідок військових дій. Запропонований автором у алгоритм діагностики, лікування та маршрут пацієнта із мінно-вибуховими ураженнями, отриманими внаслідок військових дій, має вагоме практичне значення для підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги мирному населенню у воєнний час.

Автор пропонує індивідуальний підхід щодо вибору діагностичної та хірургічної тактики для кожної з груп постраждалих з мінно-вибуховими ураженнями.

Результати роботи впроваджені та застосовується в практичній діяльності Комунального некомерційного підприємства Харківської обласної ради «Обласна клінічна лікарня» та Комунального некомерційного підприємства «Міська клінічна багатопрофільна лікарня №25» Харківської міської ради.

Також можу бути впроваджені в практичну діяльність хірургічних відділень клінічних багатопрофільних лікарень, загально хірургічних відділень центральних районних лікарень, де є можливість виконання спіральної комп'ютерної томографії для більш детального обстеження постраждалих в короткий термін.

Оцінка структури дисертації, мови та стилю викладення. Дисертація викладена українською мовою на 167 сторінках комп'ютерного тексту. Дана робота традиційно структурована, та містить анотацію (українською та англійською мовами), вступ, огляд літератури, матеріали та методи дослідження, результатів досліджень і їх обговорення, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел (337 посилань) та 5 додатків. Дисертація ілюстрована 27 таблицями, 6 рисунками.

Вступ присвячений обґрунтуванню актуальності даної роботи, визначенню мети і завдань дослідження, викладенню наукової новизни роботи, практичної значимості та результатів впровадження, особистий внесок дисертанта, перелік публікацій здобувача за темою роботи.

Перший розділ присвячений огляду літератури та висвітлює сучасний стан проблеми діагностики, перебігу та лікування постраждалих від мінно – вибухових травм. Обґрунтовано актуальність та доцільність обраного напрямку досліджень.

У другому розділі проведено опис дизайну, матеріалів та методів дослідження.

Третій розділ присвячений аналізу клініко-лабораторних та інструментальних показників постраждалих з мінно – вибуховими та вогнепальними ураженнями отриманими внаслідок воєнних дій. травм. Автором, на основі отриманих даних, було розроблено та запроваджено

алгоритм діагностики, лікування та маршрут пацієнта з мінно-вибуховими та вогнепальними ураженнями.

Четвертий розділ висвітлює аналіз клініко-лабораторних та інструментальних обстежень даних пацієнтів.

У розділі **аналіз та обговорення результатів** підсумовано та узагальнені результати проведених досліджень.

На основі отриманих результатів дисертації здобувачем сформульовані висновки та практичні рекомендації, що логічно випливають із аналізу та обговорень отриманих результатів та повною мірою відповідають положенням, що сформовані в меті та завданнях роботи.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності. Полтавський державний медичний університет має внутрішню систему перевірки академічних текстів на наявність запозичень. Академічні тексти перевіряються на основі Положення «Про порядок перевірки в Полтавському державному медичному університеті текстових документів - дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань, засобів навчання, кваліфікаційних робіт, письмових робіт здобувачів освіти усіх рівнів на наявність плагіату», що базується на чинному законодавстві України. Публікації та дисертаційна робота Прокопенка Костянтина Анатолійовича на тему: «Оптимізація комплексного хірургічного лікування мінно-вибухових уражень у мирного населення» не містить виявлених текстових та інших запозичень.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Принципових зауважень щодо змісту дисертації, викладення результатів дослідження та їх аналізу немає. Наявні нечисельні

Поряд із загальною позитивною оцінкою роботи слід відмітити певні зауваження та побажання : бажано дотримуватися вживання типових термінів. В тексті зустрічаються поодинокі орфографічні, стилістичні та пункційні

помилки. Наприклад: на сторінці 87 термін відстрочена слід замінити на відтермінована хірургічна обробка рани, на сторінці 88 реконструктивно-відновні операції – одне й те ж саме значення реконструкції й відновлення, чужородні тіла – сторонні тіла, сторінці 114 значущість – цінність і т.п.

Як побажання до подальшої роботи, варто було б детальніше розглянути питання реабілітації пацієнтів, особливо психологічної, як невід’ємної частини «комплексного лікування», оскільки у мирного населення психологічна травма спричинена вибухом має більш тяжкий перебіг і може негативно вплинути на перебіг лікування.

Зауваження та побажання, які виникли в процесі ознайомлення з роботою ні в якому разі не зменшують її наукову та практичну цінність.

Під час рецензування виникли певні запитання до дисертанта:

1. Яка супутня патологія переважала у постраждалих і чи впливала вона на перебіг травматичної хвороби?

2. Які фактори на Вашу думку мають більше прогностично несприятливе значення для прогнозування перебігу вік постраждалих чи наявність супутньої патології. ?

3. Які види лапаростом Ви застосовували?

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Прокопенка Костянтина Анатолійовича «Оптимізація комплексного хірургічного лікування мінно-вибухових уражень у мирного населення» є самостійним завершеним науковим дослідженням та спрямована на поліпшення надання допомоги постраждалим з мінно-вибуховими ураженнями з використанням сучасних методів діагностики та лікування шляхом удосконалення алгоритму надання допомоги постраждалим з мінно-вибуховими ураженнями.

За актуальністю, новизною, практичною і соціальною значимістю, сучасним методичним рівнем виконання, обґрунтованістю наукових положень і висновків, їх достовірністю і практичним значенням, повнотою викладу в

наукових працях дисертаційна робота Прокопенка Костянтина Анатолійовича в повній мірі відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017 р. “Про затвердження вимог до оформлення дисертації” та “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії” №44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21 березня 2022 р.), та може бути представлена до офіційного захисту зі спеціальності 222 - «Медицина».

Рецензент

кандидат медичних наук, доцент,
доцент закладу вищої освіти кафедри хірургії №1,
Полтавського державного
медичного університету

Іван НЕМЧЕНКО